

NGO "German-Ukrainian Dialogue" (Augsburg, Germany)
Lviv National Academy of Arts (Lviv, Ukraine)
Pedagogy and Adult Education Department of the University
of Augsburg (Augsburg, Germany)
The Kunstsammlungen & Museen Augsburg
International Institute of Education, Culture and Diaspora Relations of
National University "Lviv Polytechnic" (Lviv, Ukraine)
NGO "Ukrainian-German Cultural Society of Chernivtsi" at the centre
Gedankendach (Chernivtsi, Ukraine)
NGO "Center of Social Innovations"(Lviv, Ukraine)

INTERNATIONAL SCIENTIFIC SYMPOSIUM

FORCED MIGRATION IN THE XXI CENTURY: CHALLENGES, VALUES, REFLECTIONS

1-3 December 2023, Augsburg, Germany

PROCEEDINGS

2023

ERZWUNGENE MIGRATION IM 21. JAHRHUNDERT: HERAUSFORDERUNGEN, WERTE, REFLEXIONEN. Internationales Wissenschaftliches Symposium, 1. bis 3. Dezember 2023, Augsburg, Deutschland: Ene Sammlung von Zusammenfassungen von Berichten. Augsburg, 2023. 355 s.

Wissenschaftlicher Ausschuss des Symposiums:

Tetyana Hoggan-Kloubert, Vorsitzende des Wissenschaftlichen Ausschusses und wissenschaftliche Leiterin des Projektes „Geschichten der Flucht und Ankunft“, Dr. habil., Privatdozentin am Lehrstuhl für Pädagogik mit Schwerpunkt Erwachsenen- und Weiterbildung, Universität Augsburg, Vorsitzende des Deutsch-Ukrainischen Dialogs e.V.; **Taras Lesiv**, Dr., Prorektor für wissenschaftliche Arbeit an der Nationalen Akademie der Künste, Lviv; **Olesya Datsko**, Prof. Dr., Dozentin und Leiterin des Lehrstuhls für Kunstmanagement an der Nationalen Akademie der Künste, Lviv, stellvertretende Vorsitzende des Zentrums für soziale Innovationen; **Oksana Matiychuk**, Dr. phil., Vorsitzende des Ukrainisch-Deutschen Kulturvereins Chernivtsi bei Gedankendach; **Nina Petruk**, M.A. in Kulturwissenschaften, Mitglied des Vorstands des Deutsch-Ukrainischen Dialogs e.V.; **Oksana Pyatkovska**, Dr. phil., stellvertretende Vorsitzende des Internationalen Instituts für Bildung, Kultur und Diaspora-Beziehungen an der Lviv Polytechnic National University; **Nicole Luthardt**, M.A., wissenschaftliche Mitarbeiterin am Lehrstuhl für Pädagogik mit Schwerpunkt Erwachsenen- und Weiterbildung an der Universität Augsburg, Mitglied des Vorstands des Deutsch-Ukrainischen Dialogs e.V.; **Svitlana Vardevanyan**, Dr. phil., Dozentin am Lehrstuhl für ukrainische Literatur an der Nationalen Yuriy-Fedkovych-Universität, Chernivtsi.

Die Sammlung enthält Thesen der Vorträge der Symposiums Teilnehmer zu folgenden Thematische Schwerpunkte: Migration und Menschenrechte; kulturelle Dimension der Migration; Auswirkungen der Migration auf die sozioökonomische Entwicklung.

Der Redaktionsausschuss teilt nicht unbedingt die in der Sammlung zum Ausdruck gebrachten Ansichten. Die Autoren der veröffentlichten Materialien sind für deren Inhalt verantwortlich. Die Thesen werden in der Ausgabe des Autors veröffentlicht.

FORCED MIGRATION IN THE XXI CENTURY: CHALLENGES, VALUES, REFLECTIONS. International Scientific Symposium, 1-3 December 2023, Augsburg, Germany: Proceedings of reports' abstracts. Augsburg, 2023. 355 s.

Scientific committee of the Symposium:

Hoggan-Kloubert Tetyana, chairman of the Organizing Committee, Doctor of Pedagogical Sciences at the Pedagogy and Adult Education Department of the University of Augsburg, head of the NGO "German-Ukrainian Dialogue"; **Lesiv Taras**, Ph.D. in Arts, vice-rektor for scientific research at Lviv National Academy of Arts; **Datsko Olesya**, head of Arts management Department at Lviv National Academy of Arts, deputy head of NGO "Center of Social Innovations", Dr.Sc. in Economics, associate professor; **Matiychuk Oksana**, head of the NGO "Ukrainian-German Cultural Society of Chernivtsi" at the centre Gedankendach, PhD; **Petruk Nina**, master of cultural studies, member of the board of the NGO "German-Ukrainian Dialogue" association; **Pyatkovska Oksana**, deputy director of International Institute of Education, Culture and Diaspora Relations of National University "Lviv Polytechnic", PhD; **Luthardt Nicole**, master, research and teaching associate at the Adult and Continuing Education of Augsburg University; **Vardevanyan Svitlana**, lecturer of the Ukrainian Literature Department of the Yuriy Fedkovich Chernivtsi National University, PhD.

The proceedings includes abstracts of the Symposium participants' reports covering the following thematic areas: migration and human rights; cultural dimension of migration; impact of migration on socio-economic development.

The editorial board may not share the views expressed in the collection. Authors of published materials are responsible for their content. Abstracts are published in the author's version.

ВИМУШЕНА МІГРАЦІЯ У ХХІ СТОЛІТТІ: ВИКЛИКИ, ЦІННОСТІ, РЕФЛЕКСІЇ. Міжнародний науковий симпозіум, 1-3 грудня 2023 року, м. Аугсбург, Німеччина: Збірник тез доповідей. Аугсбург, 2023. 355 с.

Науковий комітет симпозіуму:

Гогган-Клуберт Тетяна, голова оргкомітету, доктор педагогічних наук катедри педагогіки і освіти дорослих Університету м. Аугсбург, голова ГО "Німецько-Український діалог"; **Лесів Тарас**, к.мист., проректор з наукової роботи Львівської національної академії мистецтв; **Дацко Олеся**, д.е.н., доцентка, завідувачка катедри менеджменту мистецтва Львівської національної академії мистецтва, заступниця голови ГО "Центр суспільних інновацій"; **Матійчук Оксана**, к.філол.н., голова ГО "Українсько-німецьке культурне товариство м. Чернівців" при Центрі Gedankendach; **Петрук Ніна**, магістр культурології, член ради спілки ГО "Німецько-Український діалог"; **П'ятковська Оксана**, к.е.н. заступниця голови Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ "Львівська політехніка"; **Лутгардт Ніколь**, магістр, наукова співробітниця катедри педагогіки і освіти дорослих Університету м. Аугсбург; **Вардевнян Світлана**, к.філол.н. викладачка катедри української літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

До збірника увійшли тези доповідей учасників Симпозіуму, які охоплюють наступні тематичні напрями: міграція і права людини; культурний вимір міграції; вплив міграції на соціально-економічний розвиток.

Редколегія може не поділяти погляди, викладені у збірнику. Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за їх зміст. Тези друкуються в авторській редакції.

CONTEXT

In English

Tetyana HOGGAN-KLOUBERT, Chad KLOUBERT FROM POSSESSIONS TO NARRATIVES: THE SYMBOLISM OF OBJECTS IN MIGRATION.....	12
Olesya DATSKO FORCED MIGRATION AS A TOOL OF WARS: CULTURAL AND SOCIO-ECONOMIC IMPACT.....	19
Artur ZIÓŁKOWSKI, Włodzimierz GAŃSKI NATIONAL DIMENSION OF A PROBLEM OF SOCIAL INTEGRATION OF MIGRANTS.....	32
Taras LESIV RESILIENCE IN ACTION: LVIV NATIONAL ACADEMY OF ARTS AMIDST THE CHAOS OF WAR.....	36
Luana BRUNO, Alejandro IBORRA THE SPANISH EDUCATIONAL SYSTEM, A WELCOMING CONTEXT AND DRIVING FORCE FOR CHANGE OR A REFLECTION OF A SOCIETY WHICH STILL DISCRIMINATES AGAINST IMMIGRANTS?.....	40
Oleksandra LIASHENKO THE FRAGILITY OF ECONOMIC RECOVERY IN UKRAINE: THE TRAP OF MIGRATION PROCESSES.....	49
Nataliia CHERKAS GLOBAL IMPLICATIONS OF THE RUSSIAN INVASION OF UKRAINE ON SUSTAINABILITY AND DISPLACED POPULATION.....	52
Iryna LAPSHYNA FORCED DISPLACEMENT FROM UKRAINE: THE ROLE OF THE DIASPORA. CASE OF GERMANY.....	56
Svitlana BALINCHENKO RESILIENCE IN THE COMMUNITIES ALTERED WITH WAR- TRIGGERED INTERNAL DISPLACEMENT IN UKRAINE: GROUP-DIFFERENTIATING MIGRATION CONTEXTS.....	61
Roman DZYK LITERATURE AND EMIGRATION: OVERCOMING THE TRAGEDY OF EXILE.....	65
Svitlana SHEVCHENKO UKRAINIAN WAR MIGRANTS: DIRECTIONS OF SOCIOLOGICAL UNDERSTANDING.....	68

Anna FOMENKO, Roman NESTERENKO THE INFLUENCE OF MIGRATION ON THE CULTURAL GROWTH OF UKRAINIAN YOUTH: EMBRACING EUROPEAN ETHICS AND COMPLIANCE.....	71
Maiia DERNOVA CONTRIBUTION OF LEARNING COMMUNITIES TO UKRAINIAN REFUGEE INTEGRATION AND ACTIVE CITIZENSHIP.....	76
Andriy CHERKAS THE OVERVIEW OF MENTAL AND PHYSIOLOGICAL IMPACT OF THE RUSSIAN INVASION ON UKRAINIANS: INTEGRATING PSYCHOLOGICAL AND BIOMARKER PERSPECTIVES, WITH A FOCUS ON THE SOLDIERS AND DISPLACED POPULATION.....	80
Mykola BILOUSOV NON-UKRAINIAN ASYLUM SEEKERS AND REFUGEES FLEEING UKRAINE TO GERMANY: PROTECTION RISKS AND POTENTIAL WAYS TO SOLVE THEM.....	83
Olena IARMOSH INTERNATIONAL LABOUR MARKET AND JOB SEARCH BY MIGRANTS AND REFUGEES: AN EXAMPLE OF SWISS PROJECT FOR UKRAINIANS.....	86
Liliia SHUTIAK THE COVERAGE OF FORCED MIGRATION IN UKRAINIAN ONLINE MEDIA (2022-2023).....	88
Nataliia NECHAIEVA-YURIIICHUK SECURITY DIMENSIONS OF THE MIGRATION PROCESSES IN EUROPE: IMPACT OF RUSSIAN-UKRAINIAN WAR.....	91
Yuliia BODASHEVSKA CHALLENGES OF EXTERNAL AND INTERNAL MIGRATION UNDER UKRAINE'S MARTIAL LAW.....	94
Hanna SMALIICHUK, Svitlana TARASENKO THE EXPERIENCE OF MENTORING AS A TOOL FOR THE INTEGRATION OF UKRAINIAN MIGRANTS IN POLAND.....	97
Svitlana KRAVCHENKO CULTURAL HERITAGE OF DISPLACED COMMUNITIES: THE PROJECT "MEMORY FOR LIFE".....	99
Anastasiia HLOTOVA PECULIARITIES OF INTERNAL MIGRATION AND SOCIAL ADAPTATION OF MIGRANTS DURING THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR (on the example of emigrants from the city of Luhansk).....	104

In Deutsch

Tetyana PANCHENKO BLEIBEPERSPEKTIVEN UND RÜCKERABSICHTEN DER GEFLÜCHTETE AUS DER UKRAINE ALS MARKER FÜR DIE INTEGRATION.....	109
Lesya SKINTEY, Dariia OROBCHUK SPRACHLICHE PRAKTIKEN UND BILDUNGSORIENTIERUNGEN GEFLÜCHTETER UKRAINISCHER FAMILIEN IN DEUTSCHLAND.....	115
Elisabeth LANG IM SPANNUNGSFELD ZWISCHEN WISSENS- REPRODUKTION UND MULTIPERSPEKTIVITÄT: HISTORISCH-POLITISCHE BILDUNG IN DER MIGRATIONSGESELLSCHAFT.....	119
Dorota GIERSZEWSKI SOLIDARITÄTSBEWEGUNG DER POLEN ZUR MIGRATIONSKRISE ANGESICHTS DER RUSSISCHEN INVASION IN DER UKRAINE.....	123
Julia HUFNAGL MIGRATIONS- UND GESCHLECHTERBEDINGTE DISKRIMINIERUNG IM AUSBILDUNGSÜBERGANG – EINE INTERSEKTIONALE PERSPEKTIV.....	125
Raphaela STRENG DIE „WEITERQUALIFIKATION FÜR PÄDAGOGISCHE BERUFE IM EINWANDERUNGSLAND DEUTSCHLAND“ – EIN WEITERBILDUNGSANGEBOT FÜR MENSCHEN MIT IM AUSLAND ERWORBENEN HOCHSCHULABSCHLÜSSEN.....	128
Yurii NOVACHYNSKYI BERUFLICHE BILDUNG FÜR FLÜCHTLINGE AUS DER UKRAINE: PERSONLICHE ERFAHRUNGEN UND QUALITÄTSANALYZE (AM BEISPIEL VON EDV- ANGEBOTEN).....	132

In Ukrainian

Ірина КЛЮЧКОВСЬКА УКРАЇНСЬКЕ ШКІЛЬНИЦТВО ЗА КОРДОНОМ: ЯК ВПЛИНУЛА ВІЙНА В УКРАЇНІ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ).....	135
Наталія КОВАЛІСКО, Христина ІЛИК СОЦІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПОТЕНЦІАЛУ ЗОВНІШНЬОЇ ТА ВНУТРІШНЬОЇ МІГРАЦІЇ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО- УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	138

Ірина ТИМЕЧКО ІНСТИТУЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ МІГРАЦІЙНОГО РУХУ УКРАЇНЦІВ.....	144
Анатолій МОКІЙ, Марія ФЛЕЙЧУК, Уляна ІВАНЮК ВПЛИВ МІГРАЦІЇ НА КОМПЛЕКСНУ ДЕРЖАВНУ ПОТУЖНІСТЬ.	147
Юрій ПЕТРУШЕНКО ПОТРЕБИ ВИМУШЕНИХ МІГРАНТІВ В ГРОМАДЯНСЬКІЙ ОСВІТІ.....	150
Надія МІКУЛА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР ВИМУШЕНОЇ МІГРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ.....	153
Олена БУЛАТОВА, Олександр ВИШНЯКОВ ВИМУШЕНА МІГРАЦІЯ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО- УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: ДИНАМІЧНІ ОЦІНКИ ТА НАСЛІДКИ.....	156
Оксана П'ЯТКОВСЬКА ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ВОЄННИХ МІГРАНТІВ У ПОЛЬЩІ.....	159
Тарас ВАСИЛЬЦІВ, Руслан ЛУПАК, Ольга ЛЕВИЦЬКА КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ІНГІБУВАННЯ МІГРАЦІЙНИХ ВТРАТ МОЛОДІ УКРАЇНИ.....	162
Ольга ІЛЯШ, Ігор БАРАНЯК МІГРАЦІЙНІ ІНТЕНЦІЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ В УКРАЇНУ.....	165
Ірина РЕВАК МІГРАЦІЯ ТА ОСВІТА: ПОДОЛАННЯ РОЗРИВІВ І РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ.....	168
Уляна ЩУРКО КУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ АДАПТАЦІЇ МІГРАНТІВ.....	171
Олена ЧЕПЕЛЮК, Марія АРТЕМЕНКО, Володимир ШЕРСТЮК ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ РЕЛОКАЦІЇ.....	174
Оксана БАЇК МІГРАЦІЯ ЯК СПОСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБОЮ ПРАВА НА СВОБОДУ ПЕРЕСУВАННЯ: МІЖНАРОДНІ АСПЕКТИ.....	178

Уляна БОБКО ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ: ЗАГРОЗИ, ВИКЛИКИ, ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ.....	181
Лілія ШПИРАЛО-ЗАПОТОЧНА ОСВІТНІ ПРАКТИКИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ МІГРАНТІВ В УМОВАХ НОВІТНІХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	185
Ірина БАБЕЦЬ ОЦІНКА ВПЛИВУ ЕМІГРАЦІЇ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ.....	189
Ірина МОЙСЕЄНКО УКРАЇНЦІ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ.....	192
Оксана ВАСИЛИЦЯ МОЖЛИВІ ІНСТРУМЕНТИ РЕЕМІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	198
Ольга МУЛЬСКА ІНСТРУМЕНТИ ПОСЛАБЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВРАЗЛИВОСТІ ВПО В КАРПАТСЬКОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ.....	200
Зоряна МАКОГІН, Наталя ПОДВІРНА ВИМУШЕНА МІГРАЦІЯ ПРАЦЕЗДАТНОГО НАСЕЛЕННЯ З УКРАЇНИ У 2022-2023 РР. ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ.....	203
Наталія ЗЕМЛЯК ПОЛІТИКА РЕІНТЕГРАЦІЇ: ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНА.....	206
Роман ЯЦІВ ДО НОВИХ «ЦИТАДЕЛЕЙ ДУХУ»: ВИМУШЕНА ЕМІГРАЦІЯ ТА СУЧАСНИЙ МИСТЕЦЬКИЙ НАРАТИВ.....	211
Ростислав ШМАГАЛО УКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА НА ЕМІГРАЦІЇ ПІСЛЯ 1-Ї ТА 2-Ї СВІТОВИХ ВОЄН.....	213
Галина СТЕЛЬМАЦУК ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ ПІД ЧАС ВОЄН: ТРАГЕДІЯ ЛЮДЕЙ І ХАОС СВІТОПОРЯДКУ (на матеріалах української родини Кишакевичів).....	219
Оксана МАЛАНЧУК-РИБАК УКРАЇНКИ – ВИМУШЕНІ ЕМІГРАНТКИ: ІСТОРИЧНІ ПАРАЛЕЛІ ТА СУЧАСНІ РЕАЛІЇ.....	224

Ірина ГАЮК МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ КІНЦЯ ХІХ-ПОЧАТКУ ХХІ СТ. В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДІАСПОР В УКРАЇНІ.....	228
Ірина ГРЕСИК ТВОРЧИСТЬ ЗАПОРІЗЬКОГО ХУДОЖНИКА СТАНІСЛАВА ШИНКАРЕНКА: РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ У ЛЬВОВІ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	233
Сергій ГОЛОВАЩЕНКО КІЛЬКА МІРКУВАНЬ ПРО РЕЛІГІЙНІ ВИМІРИ МІГРАЦІЇ....	238
Олена ЯКИМОВА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН В ЧАСІ ВІЙНИ: ВИМУШЕНІ МІГРАЦІЇ СТУДЕНТІВ ТА ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРАКТИКИ ВИКЛАДАННЯ...	240
Світлана ВАРДЕВАНЯН МІГРАЦІЙНИЙ ДИСКУРС СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ: KEYСИ В. РАФЄЄНКА Й О. СТЯЖКІНОЇ.....	243
Людмила ХАРЧЕНКО (ТИМОШЕНКО) КУЛЬТУРНІ МІГРАНТИ “ТЕАТРУ ДРАМАТУРГІВ” ТА ЇХ РОЛЬ У ПОШИРЕННІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДРАМАТУРГІЇ ЗА КОРДОНОМ У ПЕРІОД З ЛЮТОГО 2022 ПО ЛИСТОПАД 2023 РР.....	248
Зеновія ШУЛЬГА ВНЕСОК МІГРАНТІВ З УКРАЇНИ У РОЗВИТОК СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТИЛЮ ЄВРОПИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ.....	252
Роксолана ПАТИК ДІЯЛЬНІСТЬ ВОЛОДИМИРА СІЧИНСЬКОГО У DP ТАБОРАХ (БАВАРІЯ. 1943-1949 рр.).....	256
Наталя РОМАН РЕФЛЕКСІЇ ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ НАРОДНОГО АНСАМБЛЮ «РІДНА ПІСНЯ» В УМОВАХ ВИМУШЕНОЇ ЕМІГРАЦІЇ.....	259
Ольга КИРИЧЕНКО ВПЛИВ МІГРАЦІЇ НА РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В КРАЇНАХ ЄС.....	261
Ольга ЗІБОРОВА ОСОБЛИВОСТІ ВИМУШЕНОЇ МІГРАЦІЇ МАТЕРІВ ДІТИ ЯКИХ МАЮТЬ ПОРУШЕННЯ РОЗВИТКУ.....	264

Володимир ГНАТЮК ДО ПИТАННЯ ПРО СОЦІАЛЬНУ ЗГУРТОВАНІСТЬ: ДИСКУРС «ІММІГРАНТИ ТА ДЕРЖАВА ЗАГАЛЬНОГО ДОБРОБУТУ» У ЗАРУБІЖНИХ РОЗВІДКАХ У ПЕРІОД І-ІІ ДЕКАДИ ХХІ СТ.....	267
Тетяна ГАВРИЛЕНКО ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ У НІМЕЧЧИНІ: ІСТОРІЯ ТА СЬОГОДЕННЯ.....	272
Володимир СТАСЕНКО МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИЙ МИСТЕЦЬКИЙ ПРОЕКТ «МЕЖА. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ВІЙНОЮ», ЯК ШЛЯХ ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ВІЙНИ В КОНТЕКСТІ ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ПАРАДИГМ.....	275
Остап ПАТИК ЕМІГРАЦІЯ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ: СПОГАДИ ТА СПОСТЕРЕЖЕННЯ ХУДОЖНИКА.....	277
Лада ЦИМБАЛА ВАДИМ ДОБРОЛІЖ: МИСТЕЦЬКИЙ ГЕНІЙ В УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ АЛЬБЕРТИ.....	279
Ольга ШКОЛЬНА ПОШИРЕННЯ МОДИ НА ЮВЕЛІРНІ ПРИКРАСИ ЯК ІНДИКАТОР МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В МИСТЕЦТВІ ПІВНІЧНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ 1950 – 2020-х рр. (на прикладі сережок-«Лір»).....	284
Світлана ЛУК'ЯНЧЕНКО УКРАЇНСЬКА ЕМІГРАЦІЯ ХІХ-ХХІ СТОЛІТТЯ: ПРИЧИНИ ТА ВИДИ.....	288
Аделіна МАНАГАРОВА ФОТОПРОЄКТИ, СТВОРЕНІ МІГРАНТАМИ: ІСТОРІЇ ВІЙНИ МОВОЮ МИСТЕЦТВА.....	292
Ярослава ПОПОВИЧ ТВОРЧИСТЬ УКРАЇНОК В ЕМІГРАЦІЇ У 2022–2023 РОКАХ НА ПРИКЛАДІ ХУДОЖНИЦІ МАРИНИ ЯНДОЛЕНКО. ВИКЛИКИ, РЕАЛІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ.....	296
Софія КАСЬКУН МИСТЕЦЬКІ ПРОЄКТИ В ЖИТТІ ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ: РОЗВАГА ЧИ ТОЧКА ОПОРИ.....	300
Адріана ДОВГА ВЗАЄМОДІЯ ФОТОГРАФА З БІЖЕНЦЯМИ: ВАЖЛИВІСТЬ ДОТРИМАННЯ ЕТИЧНИХ НОРМ В ДОКУМЕНТАЛЬНИХ ПРОЕКТАХ.....	304

Іван ПОПОВИЧ ВІДОБРАЖЕННЯ ДОЛІ ЕМІГРАНТІВ У ФОТОГРАФІЇ ПІД ЧАС ВЕЛИКОЇ ДЕПРЕСІЇ.....	309
Ельміра БЄЛЯЛОВА ЗБЕРЕЖЕННЯ СІМЕЙНИХ РЕЛІКВІЙ ПІД ЧАС ВИМУШЕНОЇ МІГРАЦІЇ КРИМСЬКО-ТАТАРСКИХ РОДИН..	313
Валентин АНДРОСОВ ЧАСОПИС “ПОСЕСТРИ. УКРАЇНСЬКА І ПОЛЬСЬКА ЛІТЕРАТУРА” ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ МІГРАНТІВ У НОВЕ СОЦІАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ.....	316
Марія ГЛУШКО ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ «ВЕСЕЛКА» ТА ЙОГО РОЛЬ В КОНТЕКСТІ ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ.....	319
Вікторія БАК ПСИХОСОЦІАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В МІСТІ БАХМУТ (УКРАЇНА) ПІД ЧАС ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ 2022-2023 рр. АНАЛІЗ СВДЧЕНЬ ОЧЕВИДЦІВ.....	322
Наталя ВИШНЕВЕЦЬКА, Валерій БЄЛЄВИЧ «БАХМУТ УКРАЇНСЬКИЙ» ЯК ФЕНОМЕН САМООРГАНІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА МАСОВОЇ МІГРАЦІЇ.....	327
Ростислав ДЕРЖИПЛЬСЬКИЙ, Олег ПАНАС, Леся ЗЬОЛА ВНУТРІШНЬО-ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ У СЕРЕДОВИЩІ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АКАДЕМІЧНОГО ДРАМАТИЧНОГО ТЕАТРУ ІМ. І.ФРАНКА (2022-2023 рр.).....	331
Маргарита ПУГАЧЕНКО ВЕНЕЦІАНСЬКІ НАМИСТИНИ В КОЛЕКЦІЇ МУЗЕЮ ЕТНОГРАФІЇ ТА ХУДОЖНЬОГО ПРОМИСЛУ М. ЛЬВІВ.....	336
Ніна ПЕТРУК РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ФОТОПРОЄКТІВ ПРО ЕМІГРАНТІВ У САКРАЛЬНИХ ПРОСТОРАХ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ (на прикладі фотопроекту "Історія в речах. Втечі та прибуття").....	339
Ірина ПИЛИПІВ, Ольга НОВАК РОЛЬ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ» У ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ МИСТЕЦТВА ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ.....	342

Аліна РЕМАРЧУК ВПЛИВ МІГРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ НА РОЗВИТОК КІНЕМАТОГРАФУ (від початку повномасштабного вторгнення 2022 року).....	346
Тетяна ГОРОДНЯ ВИМУШЕНА МІГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ СПОРТСМЕНІВ В УМОВАХ КРИЗИ.....	350
Ольга БОЛЮХ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ЦЕНТР “СУПУТНИК” ЯК ОСЕРЕДОК НЕЗЛАМНОСТІ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ В УКРАЇНУ 2022-2023 РР.....	352

Roman DZYK

PhD (Candidate of Philological Sciences),
Head of Department of World Literature and
Theory of Literature,
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University,
Chernivtsi, Ukraine

LITERATURE AND EMIGRATION: OVERCOMING THE TRAGEDY OF EXILE

The cultural landscape of the twentieth century and, as we have already seen, of the first quarter of the twenty-first century is largely shaped by the factor of emigration. Of course, emigration was not a product of the last century only, but it was during this period that it reached an unprecedented scale for various reasons. These reasons were mostly negative, which gives grounds to think of emigration primarily as an exile and to perceive it, in the words of Czesław Miłosz (1976), as “an incurable illness” (p. 281). This is also evidenced by the opinion of Edward Saïd (1994): “It is one of the unhappiest characteristics of the age to have produced more refugees, migrants, displaced persons, and exiles than ever before in history” (p. 332).

The scale of emigration is inevitably accompanied by a variety of forms, which provokes numerous attempts to systematize them. According to Saïd (2004), “it is true that anyone prevented from returning home is an exile, some distinctions can be made among exiles, refugees, expatriates, and émigrés” (p. 181). Most classifications are based on the spatial and geographical principle, but we should not ignore another important dimension of the problem related to the time-historical aspect. This is the phenomenon of internal emigration. The last one is not necessarily linked to external emigration, while external emigration is almost always accompanied by internal emigration.

The general nature of any typology necessarily implies the existence of subtypes within each group. Of course, it is important to take into account the type of activity of emigrants. Therefore, it is legitimate to talk, in particular, about a special (super)type of immigrant writers. The possibility and importance of singling out this type is due to the fact that the writer not only experiences emigrant alienation more acutely than others, but also records what he has experienced in his fiction. Moreover, thanks to this way of confronting oblivion and nothingness, the image of the emigrant as an object of reflective consciousness has already merged so much with the figure of the writer, which acts as a kind of matrix form, that researchers often have to emphasize that exile is not only the fate of writers. However, the writer himself, despite any privileged status, should understand that his experience is only

a fragment of the general experience of emigration (see: Miłosz, 2001). Exile can be perceived not only as a tragedy, but also as a source of productive power. Saïd (2004) explains this phenomenon by saying that “much of the exile’s life is taken up with compensating for disorienting loss by creating a new world to rule”, therefore “it is not surprising that so many exiles seem to be novelists, chess players, political activists, and intellectuals” (p. 181). Considering the example of “Joyce’s success as an exile”, the postcolonial theorist raises a number of key questions regarding the legitimacy of a positive view of exile: “Is exile so extreme and private that any instrumental use of it is ultimately a trivialization? How is it that the literature of exile has taken its place as a *topos* of human experience alongside the literature of adventure, education, or discovery?” (pp. 182–183). The author answers these questions in the book *Culture and Imperialism* (1994): “There is a great difference, however, between the optimistic mobility, the intellectual liveliness, and ‘the logic of daring’ (...), and the massive dislocations, waste, misery, and horrors endured in our century’s migrations and mutilated lives” (p. 332).

At the same time, Saïd believes that it is legitimate to speak of a special “exilic energies” that unites both perspectives of the exile heritage. Embodied in the migrant, such energy is comprehended in the mind of “intellectual and artist in exile, the political figure between domains, between forms, between homes, and between languages” (p. 332). Such a position between worlds and cultures creates a fertile ground for an original worldview, which in the terminology of formalist poetics could probably be labeled as «defamiliarization», or, following Saïd and resorting to the language of music, “contrapuntal”. It is this “energy” born between the poles of the two cultures that can be considered the main genre-building argument of exile literature. Two “parallel worlds” are necessary for the emergence of exotic energy. The lost homeland and home are preserved through memory. Memory, along with alienation, contributes to the functioning of the “contrapuntal” consciousness of the emigrant writer.

Of course, all attempts to identify typical, claiming to be universal, features of the emigrant condition (alienation, loss of the usual coordinate system, interworlds, counterpoint consciousness, the special role of memory and retrospection) should not ignore the uniqueness of each experience of exile. According to the critic George Steiner, the twentieth century can be called the era of refugees, symbolized by the literature of exiles and about exiles, which is part of a separate «extraterritorial» genre (see: Saïd, 2004, pp. 173–114). Moreover, Saïd’s (2004) statement that “modern Western culture is in large part the work of exiles, émigrés, refugees” (p. 173). Therefore, a new approach to literature should also be adopted, from the standpoint of which “exile, far from being the fate of nearly forgotten unfortunates who are dispossessed and expatriated, becomes something closer to a norm, an experience of crossing boundaries and charting new territories in defiance of the

classic canonic enclosures, however much its loss and sadness should be acknowledged and registered” (Saïd, 1994, p. 317).

The project of such a literary position, nurtured at the end of the last century by Saïd, is now increasingly becoming the norm in the approach to the literature of emigrants (see: Dzyk 2016).

References:

1. Dzyk, R. (2016). Phenomenon of the “Otherness” in the Novel “Murder in Byzantium” by Julia Kristeva. In I. Ratiani (Ed.), *Literature in Exile: Emigrants’ Fiction 20th Century Experience* (pp. 83–100). Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.

2. Miłosz, Cz. (1976). Notes on Exile. *Books Abroad*, 50 (2), 281–284. <https://doi.org/10.2307/40130428>

3. Miłosz, Cz. (2001). O wygnaniu. In Cz. Miłosz, *Szukanie ojczyzny* (pp. 208–217). Kraków: Znak.

4. Saïd, E. (1994). *Culture and Imperialism*. New York: Vintage Books.

5. Saïd, E. (2004). Reflections on Exile. In E. Saïd, *Reflections on Exile and Other Essays* (pp. 173–186). Cambridge, Mass.: Harvard University Press.